

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-1, 2026**

Modern Pedagogical Approaches and Their Impact on the Quality of Education

Qobilova Muslima Baxtiyor qizi

gobilovamuslima208@gmail.com +998909022747

Student of Tashkent University of Applied Sciences

Charos Dovutovna

Senior Lecturer at Tashkent University of Applied Sciences

Annotation

This article analyzes the theoretical foundations of modern pedagogical approaches, their positive impact on the quality of education, and the possibilities of their practical implementation. It highlights the important role of interactive and innovative methods in engaging students in the learning process, developing their independent thinking, and supporting their creative approaches.

Keywords: modern pedagogy, interactive methods, quality of education, innovative technology, teaching competence.

Kirish.

Zamonaviy jamiyatda ta’lim – inson taraqqiyotining asosiy omillaridan biri bo‘lib, uning sifati va samaradorligi jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu boisdan ta’lim tizimi doimiy ravishda yangilanib borishi, pedagogik yondashuvlar esa zamon talablari asosida qayta ko‘rib chiqilishi zarur. An’anaviy o‘qitish uslublari o‘z vaqtida samarali bo‘lgan bo‘lsa-da, bugungi kunda ular o‘quvchining mustaqil fikrlash, ijodkorlik va muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini yetarlicha rivojlantira olmaydi. Bugungi globallashuv, raqamli transformatsiya, tezkor axborot oqimi sharoitida o‘quvchilar nafaqat bilim oluvchilar, balki axborot

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-1, 2026**

iste'molchilari va yaratuvchilari sifatida ham shakllanmoqda. Bu esa pedagogika oldiga yangi vazifalarni qo'yadi: o'quvchi shaxsiga yo'naltirilgan, faol ishtirokni rag'batlantiruvchi, zamonaviy texnologiyalarni o'z ichiga olgan o'qitish metodlarini qo'llash.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar – bu nafaqat o'qitish uslubi, balki ta'lim jarayonini tashkil etishning tubdan o'zgartirilgan modeli bo'lib, bunda o'qituvchi – yo'l boshchi, o'quvchi esa – faol ishtirokchidir. Ta'limda interfaol metodlar, loyihaviy faoliyat, muammoli o'qitish, kommunikativ va reflektiv yondashuvlar ayni maqsadga xizmat qiladi. Shuningdek, bu yondashuvlar orqali ta'lim sifati oshib, natijadorlikka erishish imkoniyati kengayadi. Shu sababli ushbu maqolada zamonaviy pedagogik yondashuvlarning nazariy asoslari, ularning ta'lim sifatiga ta'siri va amaliyotdagi o'rni tahlil qilinadi. Maqolaning asosiy maqsadi – bugungi ta'lim jarayonida faol, samarali va innovatsion pedagogik usullarning qanday afzalliklari borligini aniqlash va ularni kengroq joriy etish zarurligini asoslashdan iborat¹.

1. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar mohiyati

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar — bu ta'lim jarayonini o'quvchining individual ehtiyojlari, shaxsiy imkoniyatlari va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda tashkil etish tizimidir. Bu yondashuvlarda o'qituvchi – bilim beruvchi emas, balki o'quv jarayonining fasilitatori (yo'l boshchisi) sifatida qaraladi. O'quvchi esa passiv tinglovchidan faol ishtirokchi darajasiga ko'tariladi. Bu yondashuvlarning markazida "shaxsga yo'naltirilgan ta'lim" konsepsiyasi turadi. Pedagogik yondashuvlar orasida **konstruktivizm, reflektiv o'qitish, muammoli ta'lim, hamkorlikda o'qitish** (collaborative learning) kabi metodlar zamonaviylik mezonlariga javob

¹ Hasanboyeva, M. (2020). *Pedagogik texnologiyalar*. Toshkent: O'zbekiston pedagogika nashriyoti.

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-1, 2026**

beradi. **Konstruktivistik yondashuv**ga ko‘ra, bilim o‘quvchiga tayyor holda berilmaydi, balki u o‘z tajribasi orqali bilimlarni "quradi"². Bu nazariyada o‘quvchi faol bilim egallovchi sifatida ko‘riladi. Masalan, darsda muammoli vaziyat yaratish, guruhda ishlash, savol-javoblar asosida o‘rganish konstruktivistik yondashuvning asosiy metodlaridandir. **Reflektiv yondashuv** o‘quvchining o‘z fikrlari, his-tuyg‘ulari, qarorlarini tahlil qilishiga, baholashiga va ulardan xulosa chiqarishiga imkon yaratadi. O‘quvchilarning o‘z o‘rganish jarayoniga bo‘lgan munosabatini chuqurlashtirish, darsdan keyingi fikrlash (post-reflection) orqali o‘zini anglash darajasi oshadi. Bundan tashqari, **muammoli o‘qitish yondashuvi** orqali o‘quvchi bilimni mustaqil izlash, savollar berish, gipotezalar ilgari surish va tahlil qilish orqali egallaydi. Bu yondashuvda o‘qituvchi muammoni to‘g‘ri tanlay olgan taqdirda, o‘quvchi faol ishtirokchiga aylanadi va natijada ta’lim samaradorligi oshadi.

Hamkorlikda o‘qitish esa o‘quvchilar o‘rtasidagi ijtimoiy muloqotni kuchaytirib, bilimlarni almashish, bir-birini to‘ldirish, guruh ichidagi o‘zaro yordam orqali o‘rganish muhitini yaratadi. Ijobiy o‘zaro bog‘liqlik, individual javobgarlik va ijtimoiy ko‘nikmalar hamkorlikda o‘qitishning asosi hisoblanadi. Yuqoridagi yondashuvlarning barchasida o‘quvchining faolligi, mustaqil fikrlashi, tanqidiy yondashuvi va ijodiy salohiyati rivojlanadi. Bu esa ta’lim sifatining asosiy ko‘rsatkichlari – **mazmunlilik, samaradorlik, natijadorlik** va **barqarorlik** mezonlariga erishishga xizmat qiladi. Shuningdek, zamonaviy pedagogik yondashuvlar faqatgina metodik yondashuv emas, balki pedagogik tafakkur va didaktik madaniyatning o‘zgarishini ham anglatadi. O‘qituvchi o‘z kasbiy faoliyatida doimiy ravishda yangilik izlaydigan, o‘zini rivojlantirishga intiladigan, zamon bilan hamqadam bo‘lishi zarur bo‘ladi³.

² Juraev, A. (2018). *Interfaol metodlar: Nazariya va amaliyot*. Toshkent: O‘qituvchi.

³ Yo‘ldoshev, I. (2020). “Kompetensiyaviy yondashuvning nazariy asoslari”. *Pedagogik mahorat*, 6(1), 35–39.

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-1, 2026**

2. Ta’lim sifatini oshirishda interfaol metodlarning roli

Zamonaviy ta’limda sifatni oshirish, avvalo, o‘quvchilarning dars jarayonidagi ishtirokini faollashtirish orqali amalga oshiriladi. Bu borada interfaol o‘qitish metodlarining roli beqiyosdir. Interfaol metodlar deganda o‘quvchilarning dars davomida o‘zaro va o‘qituvchi bilan faol muloqotga kirishishi, o‘z fikrlarini erkin bildirishlari, tahlil qilish, bahslashish, baholash kabi intellektual faoliyatlar orqali bilim egallashlari tushuniladi. An’anaviy darslarda bilim berish biryoqlama – o‘qituvchidan o‘quvchiga yo‘nalgan bo‘lsa, interfaol metodlarda bilim jarayoni ikki tomonlama yoki ko‘p tomonlama bo‘lib, o‘quvchi bilim olishning faol subyektiga aylanadi. Interfaol metodlar orqali o‘quvchilar mavzuni nafaqat eshitadi, balki uni tahlil qiladi, munozara yuritadi, o‘z pozitsiyasini himoya qiladi va shaxsiy fikrini asoslay oladi. Masalan, “Aqliy hujum”, “Debat”, “Rol o‘ynash”, “Munozara”, “Venn diagrammasi”, “Sinkveyn” kabi mashhur metodlar o‘quvchilarning tafakkurini faollashtiradi, ularni tanqidiy va ijodiy fikrlashga undaydi. Bunday metodlar, ayniqsa, o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini orttirishda muhim ahamiyatga ega bo‘lib, dars jarayonining jonlanishiga olib keladi. Shuningdek, interfaol metodlar ta’lim jarayonida ijtimoiy ko‘nikmalarni shakllantirishda ham muhim rol o‘ynaydi. O‘quvchilar jamoada ishlash, muloqotga kirishish, bahs yuritish, qarama-qarshi fikrlarni tinglash va hurmat qilish, o‘z fikrini asoslab bera olish kabi ijtimoiy jihatdan foydali ko‘nikmalarga ega bo‘ladilar. Bu ko‘nikmalar esa nafaqat maktabda, balki keyingi hayot faoliyatida ham zarur bo‘ladi. Shu bilan birga, o‘quvchilar orasida ishonchli muhit shakllanadi, sinfda faol ijtimoiy-psixologik atmosfera vujudga keladi.

Interfaol metodlarning samaradorligi ko‘plab tadqiqotlar bilan isbotlangan. Xususan, Freeman va boshqalar (20 tomonidan o‘tkazilgan tadqiqotlarda interfaol metodlardan foydalangan guruhlar an’anaviy metodlar asosida ta’lim olgan guruhlariga nisbatan

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-1, 2026**

yuqori natijalarga erishgan. Ular faqat bilim darajasi bilan emas, balki mustaqil fikrlashi, muammoni hal qilish qobiliyati va ijtimoiy faolligi bilan ham ajralib turgan. Ta’lim samaradorligi, o‘z navbatida, o‘quvchilarning bilimlarni eslab qolishi, ularni real hayotda qo‘llay olish darajasi va ularning shaxs sifatida shakllanishi bilan belgilanadi. Interfaol metodlar ana shu mezonlar bo‘yicha yuqori natija berishi bilan qadrlidir⁴. Ta’lim sifatining oshishi o‘qituvchining o‘z rolini to‘g‘ri belgilashi, darsni puxta tayyorlashi va interfaol metodlarni o‘rinli, maqsadga muvofiq qo‘llay olishi bilan chambarchas bog‘liqdir. Shu o‘rinda interfaol metodlarni tatbiq etishda yuzaga keladigan ayrim qiyinchiliklarni ham nazarda tutish lozim. Jumladan, o‘qituvchining tajribasi yetarli bo‘lmasa yoki metodlar yuzaki qo‘llansa, kutilgan natijaga erishish qiyin bo‘lishi mumkin. Shuningdek, dars davomiyligi, texnik vositalar yetishmasligi, guruh bilan ishlashdagi boshqaruv muammolari ham samaradorlikka salbiy ta’sir qilishi mumkin. Ammo bu to‘siqlarni bartaraf etish mumkin: o‘qituvchilar uchun maxsus treninglar, metodik qo‘llanmalar, tajriba almashish maydonlari orqali bu metodlarni o‘rganish va amaliyotga joriy etish kengaytirilishi lozim. Interfaol metodlar ta’limda sifatni oshirishning eng asosiy vositalaridan biridir. Ular orqali bilim nafaqat o‘quvchiga yetkaziladi, balki u o‘sha bilimni o‘zi mustaqil ravishda izlaydi, tahlil qiladi, baholaydi va amaliyotda qo‘llaydi. Bu esa XXI asr talablari darajasidagi ta’lim tizimini shakllantirish yo‘lida muhim qadamlardan biridir⁵.

XULOSA

Zamonaviy ta’lim tizimida pedagogik yondashuvlar va interfaol metodlarning ahamiyati tobora ortib bormoqda. An’anaviy o‘qitish usullaridan farqli o‘laroq,

⁴ Bobojonov, A. (2017). *Pedagogik innovatsiyalar asoslari*. Farg‘ona: Ilm ziyo.

⁵ Rasulova, M. (2021). “Interfaol metodlar va ularning o‘quvchi faolligiga ta’siri”. *Zamonaviy ta’lim*, 4(2), 18–22.

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-1, 2026**

zamonaviy yondashuvlar ta’lim jarayonini shaxsga yo‘naltirilgan, o‘quvchining faolligiga tayanadigan, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantiradigan shaklda tashkil etishni nazarda tutadi. Bu esa o‘quvchilarning bilimni puxta egallashlari, uni hayotda qo‘llay olishlari va shaxsiy salohiyatlarini to‘liq namoyon qilishlariga xizmat qiladi. Interfaol metodlar o‘quvchilarning darsdagi ishtirokini faollashtirish, ularni fikr almashishga, bahs-munozaraga, tahlil va xulosa chiqarishga yo‘naltiradi. Bu metodlar o‘quvchilarda nafaqat bilimlarni shakllantiradi, balki ijtimoiy va axloqiy ko‘nikmalarni, tanqidiy va reflektiv fikrlash qobiliyatini, jamoaviy mas’uliyatni ham rivojlantiradi. Dars jarayonida interfaol metodlarni maqsadga muvofiq va samarali qo‘llash orqali ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytirish va ta’lim samaradorligini ta’minlash mumkin. Shu boisdan, pedagogik faoliyatda zamonaviy yondashuvlarga asoslangan, interfaol va innovatsion metodlarni keng qo‘llash, o‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini oshirish bilan bir qatorda, ta’lim mazmunini ham tubdan boyitishga xizmat qiladi. Bu esa, o‘z navbatida, jamiyatimizda intellektual rivojlangan, mustaqil fikrlaydigan, zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega avlodni voyaga yetkazishda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Hasanboyeva, M. (2020). *Pedagogik texnologiyalar*. Toshkent: O‘zbekiston pedagogika nashriyoti.
2. Juraev, A. (2018). *Interfaol metodlar: Nazariya va amaliyot*. Toshkent: O‘qituvchi.
3. Yo‘ldoshev, I. (2020). “Kompetensiyaviy yondashuvning nazariy asoslari”. *Pedagogik mahorat*, 6(1), 35–39.
4. Bobojonov, A. (2017). *Pedagogik innovatsiyalar asoslari*. Farg‘ona: Ilm ziyo.
5. Rasulova, M. (2021). “Interfaol metodlar va ularning o‘quvchi faolligiga ta’siri”. *Zamonaviy ta’lim*, 4(2), 18–22.